

INGEZONDEN.

DE SEPTEMBERCURSUS DER AMSTERDAMSCHER GENEESKUNDIGE FACULTEIT.

„Gouden appelen in zilveren gebeelde schalen“.

Misschien kon ik met dit, aan SALOMO's spreuken ontleende, motto volstaan; misschien was het een bewijs van bezonnenheid, *als* ik dit deed en niet poogde om in een kort bestek iets weer te geven van wat deze cursus ons heeft geboden. Het is mij toch gegaan, zooals het een buitenman gaat, die plotseling in het gewoel van een groote stad wordt neergezet mij duizelt het ook nu nog een beetje. Stel u voor, dat in 36 maal drie kwartier door ruim twintig docenten over tuberculose wordt gesproken; de diagnostiek, de pathologische anatomie, de kliniek, de huid-, keel-, oog-, gynaecologische kinder-tuberculose, de bacteriologie, statistiek, immuniteit, therapie, de geschiedenis der tuberculose, de tuberculose in de tropen¹⁾, een ieder verplicht de grootste korthed te betrachten en dit alles vaak voorgedragen met een ontstellende radheid van tong geen wonder dat de hyperfunctie van het inprentingscentrum wat duizeligheid veroorzaakte. Toch onderneem ik dit hachelijk bedrijf, de indrukken zijn nog versch en ik heb nog aantekeningen ook.

Mij trof allereerst de duidelijke, volledige, blijkbaar met groote zorg voorbereide behandeling van dit zoo belangrijke onderwerp zonder in zeer uitvoerige beschrijvingen te vervallen kan ik natuurlijk niet navertellen, wat wij te zien en te hooren kregen. Ik zal de groote lust, die ik heb, om althans sommige der lessen, die ik bijzonder mooi vond, zelfs maar te noemen, om meer dan één reden moeten onderdrukken; het door mij gekozen motto diene ter qualificatie. Verder werd ik krachtig bevestigd in de meening, dat de academie toch wel de hooge krijgsschool is, van waar uit het weloverwogen krijgsplan moet komen om den niets ontzienden vijand, die de tuberculose is, zijn „slag aan de Marne“ toe te brengen. Als gewichtige voorpost in den strijd werd door ons het Amsterdamsche consultatie-bureau bezocht en de in zekeren zin daarmee samenhangende en samenwerkende sanatoria te Hoog-Laren en Hoog Blaricum. De geestdriftige en zeer ter zake kundige directeuren dezer drie instellingen legden ons de inrichting, de werkwijze en de resultaten uit. De tocht naar Laren en Blaricum op een mooien herfst-dag, waar wij bovendien gul en vriendelijk werden verwelkomd en onthaald door een minzaam gastheer en die eindigde met een strijke in het Kindersanatorium, was een feestelijk en genoegelijk slot van den cursus.

Onder de toehoorders (ik telde op één college 160) was wel een flink getal artsen; maar voor dit voor de praktijk zoo belangrijke onderwerp was het toch te klein. Indien het mogelijk is om het behandelde, voor zoover het zich daartoe leent, gedrukt in het bezit te brengen van de toehoorders, zou men velen hunner ongetwijfeld zeer gerieven; terwijl bovendien de vele artsen, die geen gelegenheid hadden den cursus te volgen; zóó toch hun voordeel konden doen met dezen arbeid van Nederlandsche geleerden. Het werk hieraan verbonden is niet zeer groot voor die docenten, die hun voordracht schriftelijk hebben voorbereid, en ongetwijfeld zijn er onder de studenten velen, die zoo'n goed dictaat hebben gemaakt, dat een exemplaar hiervan, onder censuur van den docent, zou kunnen dienen voor de andere voordrachten. Dit werk zou tevens van blijvende historische waarde zijn, omdat het een vrij getrouw en volledig beeld geeft van de opvattingen „tuberculose“, zooals deze in 1920 aan de Amsterdamsche universiteit werden gehuldigd. Een presentexemplaar was misschien

¹⁾ De volledige lijst vindt men in dit *Tijdschrift*, 1920, I, n°. 24, bldz. 2184.

aan te bieden aan de inspecteurs, onlangs door minister AALBERSE benoemd om den strijd tegen de tuberculose in ons land te leiden.

Verleden jaar was het de syphilis, thans de tuberculose — met verlangen zullen velen en steeds meer waarschijnlijk uitzien naar het onderwerp, dat een volgend jaar door de geneeskundige faculteit zal worden uitgekozen voor den door haar ingestelden September-cursus, een instelling, die ongetwijfeld een lang leven zal zijn beschoren en een toenemend succes zal zijn weggelegd.

Loenen a/d Vecht, October 1920.

L. L. POSTHUMA.

Naar aanleiding van den in het bovenstaande geuiten wensch tot publicatie van het verhandelde in dezen cursus ten behoeve der artsen, willen wij herinneren aan hetgeen wij daaromtrent op bldz. 1349 hebben medegedeeld. Onze redactie heeft aanstonds hetzelfde denkbeeld gehad, als collega POSTHUMA thans te berde brengt, nl. dat het in dien cursus besprokene voor *alle* artsen belangwekkend zou zijn, terwijl het toch voor de hand lag, dat niet *alle* artsen den cursus zouden kunnen bijwonen. De beste weg daartoe leek ons afdrucken in ons *Tijdschrift*, daar dit toch in handen van nagenoeg *alle* artsen van ons vaderland komt. Te dien einde heeft onze redactie reeds begin Juli aan alle cursusgevers schriftelijk het verzoek gericht ons hun voordracht, of een uittreksel ervan, te willen afstaan om daaruit, na afloop van den cursus, een bijzonder tuberculose-nummer van ons *Tijdschrift* samen te stellen. Wij hebben reeds gemeld, dat het meerendeel der cursusgevers ons verzoek onbeantwoord heeft gelaten. De voordrachten, die ons wel gezonden zijn, tenslotte slechts een zevental. hebben onze lezers aangetroffen in de laatste drie nummers van dit *Tijdschrift*. Onze redactie heeft dus haar best gedaan den wensch van collega POSTHUMA te voorkomen, maar zag haar pogingen niet met volledig welslagen bekroond. Ons blijft niets anders over, dan den heeren, die ons hun voordracht afstonden, dank te zeggen namens onze lezers, die zij daardoor aan zich verplicht hebben, en voorts te betreuren, dat niet allen aan ons verzoek gehoor gegeven hebben.

Redactie.

„HIJ WIL NIET IN HET HOK”.

Verdere behandeling van het ziekenbriefjesvraagstuk wil ik liever uitstellen tot PINKHOF 1) volgens zijn aangekondigd voornemen zal gesproken hebben en misschien ook nog anderen. Maar met het oog daarop moet ik nu reeds één opmerking maken naar aanleiding van het artikel van LEYDESDORFF in het laatste *Tijdschrift*-nummer. Ik ben LEYDESDORFF zeer dankbaar voor de even krachtige als onverwachte hulp, die hij mij is komen verlenen, zooals ik later hoop aan te toonen. Daarom slik ik met alle genoegen zijn beleefde opmerking, dat mijn artikel door verschillende oorzaken meer aandacht trekken zal, dan het waard is. Maar er is één ding, dat ik niet slik. Ik kom op voor de belangen der Nederlandsche patiënten en der Nederlandsche dokters. Ik heb over die belangen een andere meening dan mijn tegenstanders. Men mag dus trachten mij van ongelijk te overtuigen. Maar ik laat mij niet in het hokje stoppen voor de menschen, die niet als dokter over doktersbelangen mogen meespreken, omdat ik, zooals LEYDESDORFF het al weer zoo vriendelijk zegt, mij geassimileerd zou hebben aan de mentaliteit der menschen, met of voor wie ik den struggle for life vecht. Die taktiek is al te goedkoop.

's-Gravenhage, 10 October 1920.

D. SNOECK HENKEMANS.

1) Ik stel voor, dat wij in in onze discussies voortaan het „coll.” of „collèga” voor elkanders namen weglaten; dat zal op den duur veel ruimte en inkt sparen.